

**Bağımsız Teknik Müşavirlik Sektöründe
Mesleki Moral Değerlere
Aykırı Eylemler
(25 Mart 2009 - Rev.01)**

A. Genel

- Çözümleri belli bir üreticiye, yükleniciye üstünlük sağlayacak biçimde yapmak.
- Tekniği ve mesleği politik çıkarlara alet etmek.
- Tekniği ve mesleği ticari çıkarlara alet etmek.
- İşverenin, toplumsal çıkarlar aleyhine olan isteklerine alet olmak, destekçisi olmak.
- İşverenin belli bir yükleniciye, üreticiye yönlendirdiği, ama açıkca ilan edilmesini istemediği durumlara göz yummak, alet olmak.
- Bir çıkar amacıyla olsun veya olmasın, olmamış bir işi olmuş, yapılmamış bir işi yapılmış, bitmemiş bir işi bitmiş, çalışmayan bir şeyi çalışıyor, yanlış olan bir şeyi doğruymuş gibi göstermek
- İş yapmak yerine, hukuki açıkları, boşlukları kullanarak üstünlük ederek, çıkar sağlamak.
- Hukuki açıkları, boşlukları kullanarak üstünlük elde etmeyi baştan planlayarak, işi düşük bir bedelle almak.
- İşin çözümsüzlüğe gitmesini sağlayarak, oyalama, zaman ve ek bedel isteminde bulunmak.
- Aslında sorumluluğu olan bir hata veya sorunu kabul etmemek, başkasının üstüne atmak, başkasını sorumlu tutmak.
- Aslında kendinin sorumlu olduğu bir hata veya sorunu, başkasının bulması, telafi etmesi gerektiğini söyleyerek, sorunu - başkasına mal etmek.
- Yeterli bilgisi olmamasına karşın, bilgi ve deneyimli olduğu savıyla işi alarak, başkasına yaptırmak.
- İşin yeterince iyi ve isteklere uygun, tam olarak yapılması için gerekli olan sürenin altında bir süre önermek veya öneren veya işverenin yetersiz süre isteğini bilerek kabul eden ve daha sonra çeşitli yöntemlerle süre uzatımı alan veya almak amaçlı çalışmalar yapmak.
- Kalite veya yeterlilik belgesine sahip olması nedeniyle iş alıp, daha sonra işi, kalite veya yeterlilik belgesine sahip olmayan kişi veya şirketlere, başkalarına yaptırmak.
- Belli bir ürün veya hizmetin taraftarlığını yapmak, kayırmak, üstünlük ve ayrıcalık sağlayıcı zemin-ortam sağlamak.
- Giderleri başka bir şirket tarafından karşılanan bir fuar, sergi, konferans, seminer, vb.'ne katılmak, geziye çıkmak.
- Bağımsız olmayan kesimlerle işbirliğine ve çıkar birliğine girmek.
- Profesyonel Sorumluluk Sigortası'nda kuver ve muafiyet miktarlarını işveren aleyhine belirlemek.

B. Teklif Verme Aşamasındaki Eylemler

- İş alırken verdiği ve verdiği isimler üzerinden yüksek teknik puan aldığı bir işi, aldıktan sonra, başka kişilerle yapmak.
- İş alırken verdiği ve verdiği alt-müşavir listesi üzerinden yüksek teknik puan aldığı bir işi, aldıktan sonra, başka alt-müşavirle yapmak.
- Teklif verirken, hizmet bedelleri arasında, bedel kaydırması yapmak.
- Teklif aşamasında proje, şantiye kontrol amiri, proje müdürü, vb. gösterdiği deneyimli bir kişi yerine, çok daha az deneyimli birini kullanmak.
- İş başta kapsamlı ve yoğun göstermek için belirttiği, sıraladığı işleri, daha sonra yapmamak, daha sonra çeşitli gerekçeler öne sürerek eksik yapmak, ancak bunları bedelden düşmemek.

C. Hizmetler Sırasındaki Eylemler

C.1 Fizibilite Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Gerçekte olmayan verilerle, fizibilite hazırlamak.
- Girdi verilerle oynayarak, sonuçta çıkması istenen bir şeye, fizibiliteyi alet etmek.
- Gerçekte verimli olmayan bir yatırımı, verileri değiştirerek verimliymiş gibi göstermek.
- Bir işi veya çözümü, olması gerekenden daha değerli hale getirerek, yaratılan ek değerden pay, yüzde isteminde bulunmak.

C.2 Projelendirme-Tasarım Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Yapılan çözümden örtülü olarak belli bir ürüne veya üreticiye yönelik çözüm yapmak, yönlendirmek
- Projede veya çözümden, adı-modeli açıkça anılan, ama işverenden görüşü ve onayı alınmamış, bilgi verilmemiş bir ürün ya da çözüm kullanmak.
- Daha önceki, başka bir işe ait, uygunsuz bir şartnameyi aynen kullanmak.
- Daha önceki bir iş için, başkasına yaptırılmış olan bir işi, yapanın onayını almadan, diğer bir işte aynen veya parçalı olarak kullanmak.
- Kendisi yapmak üzere almış olduğu bir işi, parçalı olarak veya tümünden, herhangi bir bedel ödemeksizin ve ne yapıldığına hakim olmaksızın, bir üreticiye, yükleniciye yaptırmak.
- Aslında tasarım kapsamı içinde kendi yükümlülüğünde olan bir proje-tasarım-mühendislik işini, eksik yaparak, eksik işi şartnamelerde yükleniciye veya malzeme sağlayıcı yapacak biçimde tanımlamak.
- Tasarımı eksik yaparak veya bilgileri eksik vererek, işin uygulama denetiminin de alınmasını sağlamak üzere, işvereni yönlendirmek veya zorunlu bırakmak.
- Düşük bir bedelle proje-tasarım işi olarak, işi yapacak yükleniciden, malzemeciden telafi edici pay alarak, giderlerini finanse etmek.
- Daha önce yapılan çözümleri, genel çözümleri, o işe özgüymüş gibi sunmak.
- Yeterli bilgisi olmadığı bir proje-tasarım işini alarak, başkasına yaptırmak.
- Kullanılması gerekli olan bir ürün için veya spesifik ettiği bir ürün için, malzeme sağlayıcıdan yüzde veya pay almak.
- Kullanılması gerekmeyen ürünlerin kullanılmasını sağlayarak, malzeme sağlayıcıdan yüzde veya pay almak.
- Bir kitaptan, projeden, vb. kaynaktan, hak sahibinden izin almadan alıntı veya kopya yapmak.
- Başkalarının çözümlerini çalmak, taklit etmek.
- Belli bir üreticinin, yüklenicinin çözümlerini içeren yazılımlar, formlar, formatlar, çizimler, kullanmak, kendininmiş gibi alıntı veya kopya yapmak.
- Bir işi veya çözümü olması gerekenden daha değerli hale getirerek, yaratılan ek değerden pay, yüzde isteminde bulunmak.

C.3 Keşif Hazırlama Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Yapılan keşif, işin içeriği hakkında diğer kesimlere (malzeme sağlayıcı, yüklenici adayı, vb.) önceden bilgi verilmesi, sızdırılması yoluyla diğer adaylara karşı, belli kesimlerin üstünlük elde etmesini sağlamak.
- İşin keşfinde, tür ve miktarlarda bilerek kaydırma yaparak, az olarak gerçekleşecek bir işi çok, çok olarak gösterilen bir işi az göstermek ve bunu teklif verecek belli kesimlere aktararak, onların üstünlük elde etmesini sağlamak.
- Aslında birim fiyatta bulunan bir kalemi, özel fiyata alarak, işi yapacak olanlara, yararlanabilecekleri boşluklar ve çıkar sağlama alanları yaratmak.
- Keşiflerde bilerek değişiklik yapmak.

C.4 Şartname Hazırlama Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Şartnamede örtülü olarak belli bir ürüne veya üreticiye yönelik çözüm yapmak, yönlendirmek
- Şartnameyi gevşek ve kolay delinebilir yaparak, belli kesimlerin üstünlük elde etmesini sağlamak.

- Şartnameyi tutarsız ve uygulanamaz bir biçimde yaparak, işlerin şartname dışında yapılmasına neden olmak.
- Şartnamelerde iş ve malzeme tanımını belli bir üreticiye, yükleniciye üstünlük sağlayacak biçimde yapmak.
- Şartnameleri bilerek gevşek, delinebilir, işveren çıkarlarına uygunsuz yapmak.
- Şartnameleri, üreticilerin sağladığı tip şartnameler kullanarak yapmak.
- Belli bir üretici ve üreticinin koşullarını yazmamak için, hiç kimsenin yerine getiremeyeceği, sağlayamayacağı koşulları bir araya getirerek, şartnameleri etkisiz, güvenilmez ve işlevsiz kılmak.
- Yurtdışına gitmek için, gerekme bile malzeme onayı, kabul, vb. için yurtdışı, fabrika, tesis, gezisi koymak.
- Ödeme planlarında erken yapılacak işlerin bedellerini yüksek göstererek, ön finansman sağlamak.

C.5 Teklif Toplama ve Değerlendirme Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Teklif verecek şirketlerin seçiminde yanlı, taraflı davranarak, işi alması istenen bir şirketin yanına, rekabet edemeyecek, eşdeğerde olmayan, daha zayıf şirketler koymak.
- Teklif hazırlamak için yetersiz zaman bırakarak, önden bilgi verilmiş olanlara, işe yakınlık sağlamış olanlara, üstünlük sağlamak.
- Bedel, fiyat belirlemede, gerçek dışı teklifleri, fiyat bildirimleri (beyanları) kabul etmek, göz yummak.
- Kapalı zarf uslü olacağı duyurulan bir işi, açık pazarlığa, açık eksiltmeye çevirmek.
- Teklif toplandıktan sonra, yeni baştan teklif istemek.
- İhale türünü (kapalı zarf, açık eksiltme, vb.) belirtmeden, teklif toplamak.
- Ön yeterlilik vermek için, giderleri malzeme sağlayıcı veya yükleniciye ait olmak üzere yurtiçi veya yurtdışı fabrika, tesis ziyareti istemek.
- Birbirine eşdeğer olmayan şirketleri teklif vermeye çağırarak.

C.6 Uygulama Denetimi Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Yapılmamış bir işin, yapılmış gibi gösterilmesine göz yummak.
- Yükleniciye, yapması gerekenin altında bir kalitede iş yapmasına göz yumarak, çıkar sağlamak.
- Denetimi yapılan bir şirketten, bedelini ödemeksizin kendin için bir mal veya hizmet almak.
- Uygulama denetimi sırasında, telefon, faks, fotokopi, temizlik, yemek, kalacak yer, ulaşım, yakıt, araç, vb. gereksinimleri, yükleniciye yüklemek, bu hizmetlerden bedelsiz yararlanmak.
- Malzeme seçimlerini, hakedişleri onaylamak için, gerekme bile malzeme onay, kabul için yurtdışı fabrika, tesis ziyareti istemek, bu gezilerin giderlerini yükleniciye, malzeme sağlayıcıya kaşılatmak.
- Çıkar sağlamak için hakedişleri geciktirmek veya kesinti yapmak.
- Gizli olması gereken haberleşmeyi, yazışmayı, yüklenicinin olanaklarını kullanarak yapmak.
- Uygulama denetçisi olduğu bir işe, doğrudan veya çıkar ilişkisi, ortaklığı olan bir şirket aracılığıyla yükleniciliğine aday olmak.
- Hakedişleri onaylamak için çıkar sağlamak (armağan almak, para almak, pavyona gitmek, yurtdışına gitmek, vb.).
- Yurtiçinde seyahate gitmek için, gerekme bile malzeme onayı, kabul, vb. için yurtiçi, fabrika, tesis, gezisi koymak.
- Ödeme planlarında erken yapılacak işlerin bedellerini yüksek göstererek, ön finansman sağlamak.
- Yeterli beceri ve deneyime sahip olmayan kadrolar koyarak, onların yüklenici, işveren tarafından baskı altına alınmasına neden olmak.
- Yeterli nitelik ve nicelikte eleman koymayarak, işin eksik yapılmasına neden olmak.
- Uygulama denetimcisi olarak çalışan birinin işin ilerleyen bölümlerinde veya sonunda yüklenicinin kadrosuna geçmesine engel olacak önlemleri almamak.
- Çıkar çatışması içinde olan kesimler üzerinde denetim ve yaptırım gücünün, ciddiyetinin yitirilmesine neden olacak bir biçimde, yakınlaşma ve ahbaplaşma ilişkisine girmek.

C.7 Deneme ve Kabul Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Kabul sırasında eksik işe göz yummak.
- Kabul sırasında eksik malzemeye göz yummak.
- Önceden yapılacağı belirtilen denemeleri yapmamak.
- Belli bir bedel konularak yapılması istenen denemeleri yapmayarak, işvereni kayba uğratmak, yükleniciye çıkar sağlamak.
- Performans değerlerini sağlamayan bir sistemi yeterliymiş gibi göstererek, kabul etmek.
- Eksik bir işi, tamammış gibi kabul etmek için çıkar sağlamak.

C.8 Ölçme Değerlendirme Hizmetleri Sırasındaki Eylemler

- Gerçekte yapılmamış bir ölçümü, yapılmış gibi göstermek.
- Kabul edilir sınır değerleri yüklenici lehine değiştirmek.
- Kendisi ölçüm yapmak yerine, kendisine verilmiş olan değerleri temel alarak değerlendirme yapmak.
- Deneme, kabul ölçütlerinde yükleyici yararına değişiklik yapmak.

D. İş Yönetimi ve Anlayışında Eylemler

- Düşük bir bedelle iş alarak, daha sonra kendi yapması gerekenleri malzemeciye, yükleniciye yaptırarak gene de kar eden ve işlerini sürdürebilmek.
- Bağımsız olmayan kesimlerle, resmi veya gayr-ı resmi Ortak Girişim kurmak.
- Vergi, SSK ödemediğini bildiği, kaçak çalışan kesimlerden, hizmet satın almak.
- Haksız yere çalışanı işten çıkarmak.
- Çalışan dürüst olmamasına karşın, dürüstmüşçesine referans vermek.
- Dürüst olmayan bir çalışana iş vermek.
- Rakibinde çalışan elemana, işverenine danışmadan ve izin almadan iş teklif etmek.
- Rakibinde çalışan elemana, işverenine danışmadan ve izin almadan iş vermek.
- Çalışanlarına uygun ücret vermeyerek, çalışanların kazançlarını dürüstlüğe ve meslek ahlakına karşı olan yollardan telafi etmesine neden olmak.
- İş almak veya ayrıcalık elde etmek için, çıkar çevresi oluşturmak, çıkar çevreleriyle ilişkili olmak ve birlikte hareket etmek, bu etkinlikleri mesleki amaçları doğrultusunda kullanmak.
- Vereceği bilgiler karşılığında, eleman transfer etmek.
- İşvereni hakkında, hizmetleri için almış olduğu özel ve gizli bilgi ve belgeleri açıklamak, kullanmak.

Notlar :

- Çıkar sağlamak: para almak, maddi veya manevi değeri olan armağan almak, işini yaptırmak.